

Maksimum, alt efter hans Flid og Dygtighed. Halvdelen af denne Dusør skal indsættes i Postvæsenets Sparekasse for efter hans Løsladelse at udbetales ham lidt efter lidt i bestemte, maanedlige Beløb.

Største Delen af Straffefængslerne og Kronhåkterne er opført før 1860. Det var den Gang umuligt at gøre sig nogen Idé om den Udvidelse, der vilde finde Sted med Hensyn til den industrielle Virksomhed, saaledes som den nu udøves. Derfor findes der ingen Celler, der er tilstrækkelig store til Fabrikation af Genstande, som tager megen Plads op. Ikke destomindre har man ved at benytte sig af to Celler til hver Fange, saaledes at han bor i den ene og har sit Værksted i den anden, kunnet forarbejde Møbler, store Skabe o. l. til Hærens Kaserner o. s. v. De vanskeligste Arbejder udføres i Centralfængslerne, hvor der findes Værksteder og Fællesfanger, der kan hjælpe hverandre i paakommende Tilfælde.

For øvrigt skal bemærkes, at største Delen af Straffanger i Fællesskab, i alt 155, sysselsættes ved den indre Tjeneste i Fængselet, saasom ved Fejning, Rengøring, Køkkenarbejde o. s. v.

Hvad ovenfor er meddelt, vedrører Fanger, der er dømte efter Straffeloven.

I Sverige, hvor Løsgængerer ikke betragtes som en Forbrydelse eller Forseelse, der kan straffes i Henhold til Straffeloven, medfører denne Lovovertrædelse efter en særlig Lov en Straf af Tvangsarbejde fra 1 Maaned som Minimum til 3 Aar som Maksimum. Denne Straf udstaaes i de centrale Tvangsarbejdsanstalter, hvor Løsgængererne arbejder i Fællesskab om Dagen, men holdes adskilte om Natten. Deres Antal var den 31. December 1908 586.

For disse Tvangsarbejdsanstalter, af hvilke 2 benyttes til Mænd og 2 til Kvinder, hvoraf største Delen er prostituerede, er de ovennævnte Bestemmelser de samme. Dog maa bemærkes, at der til Centralanstalten i Svartsjø hører store, opdyrkede Arealer, over 700 Hektarer; Skove og Granitklipper. Løsgængererne sysselsættes her ved Agerbrug, Mejeridrift, Skovhugst, Stenslagning o. s. v.

I de andre Anstalter anvendes Løsgængererne til industrielle Arbejder for Armeen og andre offentlige Institutioner, ganske som Fangerne i Fællesfængslerne.

Den heldige Virkning af Arbejdsordningen afhænger ikke blot af Arbejdslederens Dygtighed, men ogsaa af de Afhøringer, der foretages af Inspektørerne og Fængslernes andre Funktionærer. Man maa omhyggeligt undersøge Fangens Evner og Anlæg; man maa forstaa at interessere ham for Arbejdet og sysselsætte ham saaledes, at han lærer Haandværket saa godt som muligt. Maalet maa ikke være at kunne præstere den største Mængde fabrikerede Genstande. Den ideale Interesse bør have Forrang.

Idet jeg bemærker, at Funktionærerne i Almindelighed har været sig deres Pligt bevidst i saa Henseende, og at Fangerne ofte udviser stor Iver for at lære et Haandværk og uddanne sig i et Arbejde for derved at opnaa nye Midler til senere at kunne ernære sig, skal jeg her anføre Tallene med Hensyn til Arbejdet i Fængslerne i Aaret 1908.

Antallet af Dage for betalt og indtægtgivende Arbejde har i alt været 588,296, hvoraf 247,787 for Hæren, Marinen, Statsbanerne o. s. v. og 340,509 for Fængslerne selv og private.

Indtægten af de 247,787 Arbejdsdage af første Slags beløb sig til 618,459 Fr., d. v. s. 2,50 Fr. pr. Dag, medens Indtægten af de andre 340,509 Arbejdsdage kun har været 171,466 Fr. eller 50,4 Centimer pr. Dag.

I 1904, før den nye Arbejdsordning blev indført i Fængslerne, oversteg den samlede Indtægt ikke 213,475 Fr. Ved at sammenligne dette Tal med Hovedsummen for Aaret 1908, Fr. 789,925, vil man iagttage den store økonomiske Fordel, det nuværende System frembyder.

Hvad den moralske og faglige Fordel angaar, da kan denne ikke angives i Tal.

De i Rapporten, der er udarbejdet i 1909, indeholdte Meddelelser kan suppleres med følgende Oplysninger om Udviklingen af den ved den kgl. Skrivelse af 14. Oktober 1904 indførte nye Ordning af Arbejdsdriften i de svenske Fængsler.

Antallet af Fangearbejdsdage var i Aaret	1908	1911
for Statsinstitutioner	247,787	305,245
Fængslerne selv og private	340,509	241,045
i alt	588,296	546,290.